

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Občanské sdružení Ester, Zálesí 111, Javorník 790 70, IČ: 705 999 63
Nová naděje reg.č. projektu CZ.1.04/3.2.01/19.00023

METODIKA

MALÍŘ, NATĚRAČ, TAPETÁŘ

Malířské nářadí a pomůcky

Nejběžnějším pracovním nářadím malíře či lakýrníka jsou štětce a štětky.

Štětce rozdělujeme:

- **podle použité suroviny** (z přírodních štětín, umělých štětín, koňských žíní, vlasů, mořské trávy, kokosových vláken a srsti vzácných zvířat)
- **podle velikosti a tvaru** (kulaté, ploché, do špičky, zahnuté)
- **podle účelu**
 - *pro přípravné práce* (oprašování, k nanášení odstraňovače, k nanášení louhu)
 - *pro natírání, lakování a emailování* / z vepřových štětín)
 - *pro speciální lakýrnické práce* (malbu písma, žilkování, zlacení a stříbření)
 - *pro speciální malířské práce* (linkovací štětce, vidláčky, malovací štětce, žilkovací štětec)

Kulaté nové štětce se před použitím podvazují a některé zbrušují.

Emailování a lakovací štětce se uchovávají v tzv. fermežovém trenku (směs fermeže a olejového ředidla). Od nitrocelulózových, lihových a disperzních nátěrových hmot se vyčistí v příslušném ředidle a promyjí mýdlem a vodou.

Štětky

Štětka je nářadím pro nanášení převážně vodové nebo vodou ředitelné nátěrové hmoty. Používá se hlavně při nátěru savých podkladů. Štětka nemívá zděř a štětínová část je upevněna v hlavici (dřevěné nebo z umělých hmot) kartáčnickým způsobem. Hlavice bývá kruhová nebo obdélníková. Držadlo není zakončeno hrotem, ale bývá pro pohodlí pracovníka tvarováno. Štětka lze zpracovávat pouze snadno roztíratelné materiály. Jestliže je usazená v obdélníkové hlavici, říkáme ji **kartáč**.

Štětky použité do vápenného nátěru se po vymytí vodou neutralizují octovou vodou.

Nanášecí válečky

Nanášecí válečky se používají pro nanášení většiny druhů vodou ředitelných nátěrových hmot a některých rozpouštědlových nátěrových hmot.

Válečky se používají pro malířské a lakýrnické účely *k nátěrům velkých ploch, na radiátory nebo těžko přístupná místa.*

Práce s válečkem je rychlejší, čistší a méně náročná na řemeslnou zručnost, než natírání štětcem nebo štětka.

Hlavní přednost válečku je v tom, že nečistota z podkladu se neroztírá do nové vrstvy nátěru, jako je tomu při natírání štětcem.

Pro malířské účely se používají nastavovací tyče, které se zasouvají do rukojeti válečku, což nám umožní pracovat bez použití žebříku. Vyrábějí se i válečky se samonapájecím zařízením. Barva je zde přiváděna k válečku pomocí hadičky a malého kompresoru.

Malířské vzorové válečky

Těmito válečky otiskujeme na předem připravený povrch zvolený vzor. Jsou to duté pryžové válce, do jejichž povrchu je ručně vyřezán vzor. Tento vzor je komponován tak, aby kresba v krajích plynule navazovala na další tah válečkem. Malířské vzorové válečky se upevňují do válečkovací soupravy nebo do válečkovacího přístroje.

Válečkování souprava

Souprava se skládá z kovové vidlice s držadlem a sacího válečku z pěnové gumy, z kterého se přenáší barva na vzorový váleček. Na sací váleček při práci pravidelně nanášíme štětcem barvu.

Výhoda soupravy je v tom, že můžeme s válečkem pracovat i ve vodorovné poloze, v kulatých rozích, při ozdobných válečkovacích technikách apod. Tato souprava je snadno rozebíratelná.

Válečkovací přístroj

Válečkovací přístroj je plechová vanička se dvěma válečky z umělé hmoty. Spodní váleček je menší a hladký, vrchní je větší, rýhovaný a má přímý styk se vzorovým válečkem. Barvy naléváme do vaničky pouze tolik, aby byl spodní váleček ponořen. Během práce barvu v nádobce pravidelně doléváme. Neúplný otisk válečku, způsobený nedostatkem barvy v nádobce, se velmi obtížně opravuje.

Vzornice

- jsou pomůcky, kterými reprodukuje na stěny interiérů jednobarevné nebo vícebarevné vzory v celých plochách, pásem nebo jiných kompozicích. Malíři si vzornice zhotovují sami.

Tlaková stříkačka

- se používá k přestříkání nátěru provedeného štětkou a k začištění malby. Je vhodná pro křehké malby, vápenné nátěry a k promočení staré malby před škrábáním.

Ruční malířská stříkačka

- pracuje na principu injekční stříkačky, kdy nejprve barvu nasajeme a protipohybem byrvy vytlačíme přes příslušný rozprašovač.

Tupovadla

- používá se při modelaci linkrustové hmoty

MALÍŘSKÉ MATERIÁLY

Podle složení:

Složky nátěrových hmot

Hlavní složky:

- **Pojiva** – tvoří podstatu filmu
- **Pigmenty** – tvoří zbarvené nátěru (nerozpustné)
- **Barviva** – slouží k probarvení nátěru (rozpustné)
- **Plniva** – zlepšení vlastnosti nátěru nebo k nastavení nátěru
- **Zvláčňovadla** – zlepšují vlastnosti nátěru (zamezují křehkosti a vzniku trhlin)
- **Rozpouštědla** – těkavé látky, které rozpouštějí filmotvorné látky
- **Ředidla** – upravují konsistenci nátěrové hmoty před použitím

Vedlejší složky:

- **Emulgátory**
- **Stabilizátory**
- **Sušidla**
- **tužidla**

Rozdělení barev

- **akrylátové** – jsou spojeny akrylátovými disperzemi, což předurčuje jejich dobrou mrazuvzdornost a nízkou nasákavost, nicméně difuzní odpor je vyšší než u ostatních systémů. Většinou bez problému splňují Künzelův vztah.
- **silikátové** – mají oproti tomu výborný difuzní odpor, nicméně k snížení nasákavosti a tím k splnění Künzelova vztahu je nutné je vnitřně hydrofobizovat. Za tohoto předpokladu mají i dobrou mrazuvzdornost. Jejich nevýhodou jsou však vysoké nároky na přípravu a kvalitu podkladu, na dodržování technologie nanašení a zkušenost natěrače.
- **silikonové** – spojují do jisté míry přednosti předcházejících typů. Díky menšímu obsahu akrylátových disperzí mají mnohem nižší difuzní odpor a jejich nízká nasákavost je zase vysoce hydrofobním silikonem. Tím splňují s velkým přehledem Künzelův vztah a jejich mrazuvzdornost je také dobrá. Jejich podstatnou nevýhodou je cena. Pokud mají „pocitivé“ složení jsou o 50 – 100% dražší než barvy akrylátové.
- **Asfaltové**
- **Celulózové**
- **Chlorkaučuk**
- **Lihové**
- **Olejové**

- Syntetické
- Vodní
- Pomocné

Podle použití:

Malířské nátěry – vnitřní
- vnější

Vnitřní nátěry

- Vápený nátěry – ze vzdušného vápna, přidávají se fermeže (otěr) 10 – 15% barviv pro zbarvení
- Vápenolatecký nátěr – pojivo – vápno + latex (max. 50%) tónovací, pigmentování
- Klihový nátěr – vodní suspenze, pojivem kliš, malířská hlinka, plavená křída
- Latexový nátěr – omyvatelná barva
- Malířské hotové přípravky

Vnější nátěry

- Vápený
- Cementový – možnost přidání latexu
- Polyvinylacetátový latexový nátěr
- Silikátový – křemičitanový (vodní suspenze střídaní vodního skla
- silikonový

Druhy nátěrových hmot:

- Fermeže – směs vysychavých olejů rozpouštěných v organických rozpouštědlech
- Laky – látky průhledné a neprůhledné složené s pojiv, rozpouštědla a zvladšňovadlo, vedlejší látky
- Emaily – laky s střídáním pigmentů
- Barvy – látky, které obsahují barvivo, pojivo, rozpouštědlo, vedlejší látky

MÍCHÁNÍ BAREV

Subtraktivní míchání barev je způsob míchání [barev](#), kdy se s každou další přidanou barvou ubírá část původního [světla](#). Pokud například skládáme na sebe barevné [filtry](#) nebo mícháme [pigmentové](#) barvy, mícháme je subtraktivní metodou.

Světlo prochází jednotlivými barevnými vrstvami a je stále více pohlcováno. Výsledná barva se skládá z [vlnových délek](#), které zbudou po odrazu nebo průchodu filtrem.

Základní barvy subtraktivního míchání jsou komplementární (doplňkové) k základním barvám při jejich [aditivním míchání](#).

Smícháním modrozelené (azurové) a žluté barvy vznikne barva [zelená](#), žluté a purpurové barva [červená](#) a purpurové a modrozelené barva [modrá](#). Smícháním všech tří základních barev dostaneme barvu [černou](#).

Aditivní míchání barev je takový způsob míchání [barev](#), kdy se jednotlivé složky barev sčítají a vytváří [světlo](#) větší [intenzity](#). Výsledná intenzita se rovná součtu intenzit jednotlivých složek.

Pracuje se se třemi základními barvami: [červená](#), [zelená](#) a [modrá](#).

Aditivní míchání barev odpovídá vzájemnému prolínání tří barevných [kuželů](#) světla ze tří [reflektorů](#) na [bílém plátně](#). Každý reflektor má filtr odpovídající základní barvě.

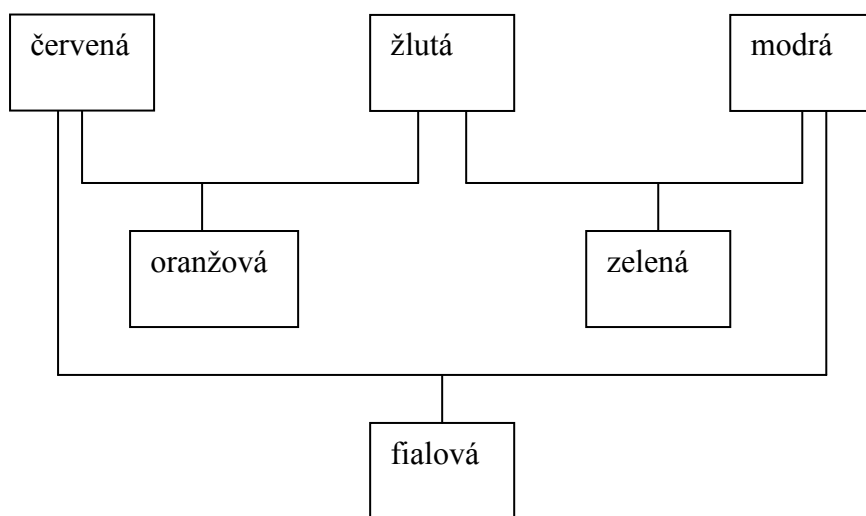
Část plátna, která je osvětlená rovnoměrně všemi třemi reflektory, je [bílá](#). Když smícháme jen dvě barvy světla, např. červené a zelené, dostaneme barvu [žlutou](#). Budeme-li [clonou](#) měnit poměr intenzity obou světél, dostaneme různé barevné odstíny mezi těmito barvami.

Modrá a zelená barva ve stejném poměru dávají azurovou barvu, červená a modrá dávají barvu purpurovou.

Smícháním dvou základních barev vznikne třetí, základní barva, která je barvou komplementární (doplňkovou).

BARVY ZÁKLADNÍ

Barvy základní - žlutá, červená, modrá. Jejich smícháním vznikají barvy podvojně. Při míchání postupujeme od nejsvětlejších odstínů, který postupně zabarvujeme. Vzájemně mícháme pouze nátěrové hmoty stejného druhu.

Parametry barvy

Tón – charakterizuje ho vlnová délka a je označován názvem barvy

Sytost – vlastnost barevného vjemu, která určí jeho rozdílnost od vjemu nepestré barvy, která se mu nejvíce podobá.

Jas – Udává relativní čistotu barvy.

Povrchové úpravy před malováním

ÚPRAVA POVRCHU PŘED MALOVÁNÍM

Na nepřipraveném nebo nevhodném podkladu nelze zhotovit funkční a pěkně vyhlížející nátěr. Proto je třeba zhodnotit nejen stav starých nátěrů, ale i stav omítky, případně materiálů pod omítkou. Poškozenou omítku je třeba opravit. Doporučuje se předem vytahat ze zdi hřebíky a nepotřebné skobičky.

Opravy nerovností a spár

Drobné nerovnosti, spáry a trhlinky se vyspravi sádrou nebo vhodným tmelem. Hrubší trhliny se mohou předem rozšířit, aby se do nich lépe vpravil tmel či sádra. Sádra pro sádrování se připraví vsypáním přiměřeného množství sádry do vody a rozmícháním. Pokud je třeba zpomalit zasychání sádry, přidá se do sádry malý přídavek vhodné látky, např. klišu nebo disperzní barvy. Před sádrováním se poškozená místa navlhčí vodou. Sádrování se provádí pomocí ocelové stěrky a nakonec se plocha uhladí mokrým štětcem nebo štětkou. Pro zakrytí trhlín, zvláště okolo stropu, je možno použít spárovací pásy, vhodné tkaniny nebo papír, které se přiloží na předem natřenou plochu a zatřou se barvou.

Odstraňování skvrn a plísní

Při výskytu skvrn různé velikosti a barvy je nutno rozlišit, zda se jedná o znečištění způsobené různými nečistotami vlivem promáčení, rzí, mastnotou, kouřem, pronikajícím dehtem z komína, nikotinem, usazenými nečistotami, ohmatáním ap. nebo o skvrny způsobené plísněmi. Předpokladem trvalého řešení je odstranění zdroje znečištění. Dále se odstraní nečistoty oškrábáním, omytím mýdlovou vodou nebo vodou s přídavkem čistících prostředků. Účinnější je použití speciálních přípravků jako je dovozní Schimmel Fresser nebo tuzemský Savo. Jedná se o chlorační, dezinfekční a bělicí prostředky, ale více nebo méně zapáchající, takže práce s nimi je nepříjemná. Tyto prostředky se opakovaně nanáší na poškozené místo a ponechají se působit po dobu určenou návodem. Někdy je efektivnější otlučení staré a zhotovení nové omítky. Pokud se nepodaří odstranit nečistoty do té míry, aby nepronikaly novým nátěrem, použijí se izolační barvy. Izolace jinými izolačními prostředky, jako nitrolaky, syntetickými barvami nebo vodním sklem je méně vhodná, protože může být doprovázena některými problémy, např. špatnou přilnavostí dalšího nátěru, praskáním nátěru či nedostatečnou izolační schopností.

Úprava povrchu a odstraňování starých nátěrů a maleb

Nové omítky musí být před malováním dostatečně vyzrálé, pokud se nepoužije k malování vápno. Většinou je třeba čekat minimálně jeden měsíc. Tuto dobu je možno zkrátit neutralizací povrchu, např. přípravkem Telsal (Teluria). Z povrchu se odstraní hrubší zrnka písku a nerovnosti pomocí ocelové stěrky, případně se povrch obrousí hrubým brusným papírem č. 40–60.

Staré nepřilnavé a neodolné nátěry se odstraní škrábáním za mokra nebo umytím houbou nebo štětkou či hadrem. Při odstraňování se stará malba navlhčí štětkou nebo houbou, případně stříkačkou. Po chvíli se navlhčení může opakovat. Škrábe se opatrně ocelovou stěrkou, aby se pokud možno nepoškodila omítky. Potom se zbytky staré malby vymyjí štětkou nebo houbou. Někdy postačí starý nátěr rozmýt.

Starší nátěry, které se neodstraňují, se podle potřeby buď očistí na sucho nebo se umyjí vlažnou vodou se saponátem, případně mýdlovou vodou a opláchnou se čistou vodou.

Penetrace podkladu88

Další přípravnou prací, která svým charakterem patří již částečně do vlastního malování je tak zvaná penetrace. Používá se u savých, případně méně pevných podkladů jako jsou např. nové omítky nebo starší méně pevné omítky po úplném odstranění starých nátěrů. Penetrace spočívá ve snížení savosti a zpevnění podkladu prostředkem, který vnikne hluboko do podkladu a současně ho zpevní. Používají se k tomu speciální penetrační prostředky např. disperzní pojivo Dispo V 1307 nebo disperzní koncentrát pro stavebnictví Diko V 2802/A, případně zředěná barva, kterou se bude dále malovat. Zejména při malování větších ploch se vyplatí použít penetrační prostředek. Je nutno dodržet ředění podle návodu na etiketě. Pro nanášení penetrace je nejvhodnější malířská štětka.

Technologické postupy malování

TECHNIKA MALOVÁNÍ

Vhodnější je malovat za denního světla, zvláště při menších praktických zkušenostech. Je nutno malovat v rozmezí teplot, které jsou uvedeny na obalech barev. Obvykle je to mezi 10–30 °C. Odpovídající teplotu mají mít i stěny a barva. Ani vlhkost vzduchu by neměla být extrémně vysoká. Výjimkou je malování vápnem, kdy je naopak vyšší vlhkost vzduchu prospěšná. Nižší teplota a vyšší vlhkost vzduchu zpomalují zasychání nátěrů a tím prodlužují dobu malování.

Postup malování je vhodné volit tak, aby nebyly stíněny právě malované plochy. Nejdříve se maluje strop. Obvykle se postupuje od okna ke dveřím. Další vrstva se nanáší na předchozí v časových intervalech podle údajů na etiketě, obvykle po mírném zaschnutí předchozí vrstvy. Tloušťka vrstvy nanášené barvy a počet vrstev se přizpůsobuje podkladu. Pro překrytí světlých barev postačí menší tloušťka. Rovněž na hladký povrch je menší spotřeba barvy. Barva se zředí v rozmezí podle návodu tak, aby se dobře nanášela a nátěr měl pěkný vzhled. Pro první nátěr se barva zředí obvykle poněkud více a pro druhý nátěr se často neředí vůbec.

Malování malířskou štětkou

Před započatím práce je lepší namočit štětku do vody. Tím zvláční štětiny a u dřevěných štětek štětiny lépe drží, neuvolňují se a nevypadávají. V poslední době je oblíbenější plochá štětka. Malířskou štětkou je vhodné použít zejména pro první nátěr, aby se barva dobře vetřela do podkladu, zvláště do hrubé omítky.

Štětku se namáčí do barvy přibližně z jedné třetiny a vždy se částečně otře o okraj nádoby. Namočenou štětku je vhodné nasazovat na ještě nenatřenou plochu kousek vedle plochy již natřené na suchý podklad. Barva se rozetře několika tahy. Není třeba barvu roztírat křížem. Vzhled nátěru je lepší, když se při natírání tzv. z nátěru vyjíždí. To znamená, že poslední tahy štětky překrývají nasazení a obraty štětky. Podobně se použije i štětec pro nátěry v rozích, okolo oken, dveří atd.

Strop se natírá postupně v pruzích o šířce přibližně 1 metr. Pokud se dělají dva nátěry je možno dělat první nátěr kolmo na světlo dopadající do místnosti. Vrchní nátěr je vždy lepší nanášet jedním směrem ve směru dopadajícího světla.

Malování válečkem

Důležitá je volba vhodného válečku, protože vzhled nátěru závisí nejen na použité barvě a podkladu, ale i na typu válečku. S hladšími válečky s kratšími a jemnějšími vlákny se získá hladší povrch a s hrubšími válečky s delšími vlákny se získá povrch s výraznější strukturou. Malování válečkem je rychlejší než malování štětkou, ale při nanášení barvy válečkem na starší méně pevný nátěr může docházet k odlupování starého nátěru a jeho nabalování na váleček. Je vhodné namočit váleček asi na 2 až 3 hodiny do vody, aby zvláčněl a před malováním vodu z válečku vymačkat. Pro malování rohů a ploch kolem oken, dveří ap. je vhodnější použít menší váleček nebo plochý štětec.

Technika malování válečkem

Váleček se namáčí do speciální misky s barvou asi z jedné třetiny, potom se pohybem válečku po mělkém konci misky barva rovnoměrně rozprostře po válečku a odstraní se její přebytek. Jiná možnost je namáčet váleček do nádoby s barvou, lépe oválného tvaru, a barvu rovnoměrně rozetřít po celém válečku pohybem po mřížce, prkénku, kartonu ap. Válečkem se

obvykle pracuje tak, že se další pruh nanáší kousek vedle předchozího, potom se šikmými tahy barva rovnoměrně rozprostře a končí se rovnoběžnými tahy. Při malování stropu se dělají rovnoběžné tahy kolmo na stěnu s okny, podobně jako při malování štětkou. Na stěnách se váleček obvykle nasazuje uprostřed a po svislém tahu se barva šikmými tahy rovnoměrně rozprostře a končí se svislými tahy. Konečné tahy mají překrýt místa nasazení válečku.

Stříkání

Výhodou stříkání je rovnoměrné pokrytí podkladu. Nevýhodou je obvykle větší postříkání okolí a větší náklady na obstarání, eventuálně vypůjčení stříkacího zařízení. Pro stříkání řidších barev, jako jsou např. hlinkové barvy, je možno použít ruční stříkačku. Barvu je obvykle třeba zředit a dobře přefiltrovat, aby neucpávala trysku. Stříkání modernějších hustších barev vyžaduje použití stříkacích pistolí s kompresorem. Pracovní tlak, velikost trysky a zředění barvy se volí podle údajů výrobce barvy, případně i návodu ke stříkacímu zařízení. Je třeba dodržet správnou vzdálenost a rychlost pohybu pistole.

Natěračské nářadí a pomůcky

NÁŘADÍ PRO NATÍRÁNÍ

ŠTĚTCE A ŠTĚTKY

Štětce a štěrky jsou jednou z nejdůležitějších pomůcek používaných k nanášení nátěrových hmot a malířských barev. Nejčastěji se používají štětce kulaté, ploché a zároháky, na některé práce jako je např. linkování a fládrování jsou určeny speciální štětce, které jsou vhodné především pro tuto techniku. Pro úspěšnou práci je velmi důležité správně zvolit druh, tvar i velikost štětce a to podle velikosti natírané plochy, tvaru předmětu, charakteru práce a typu nátěrové hmoty nebo malířské barvy.

Druhy a velikosti štětců

Kulaté štětce se prodávají v různých velikostech (průměrech) označených čísly. Nejběžnější velikost kulatých štětců se pohybuje od č. 4 do č. 25 (průměr hlavy štětce od 8 mm do 39 mm). Ploché natírací štětce jsou označovány v palcích (nejčastěji 1" až 3,5", šířka štětce 25 mm až 89 mm). Štětce se vyrábějí se 100 % obsahem štětín, nebo ve směsích štětín, žíní, eventuálně umělých vláken. Staří lakýrnickí mistři si nejvíce cenili štětce s obsahem kvalitních přírodních štětín, neboť jsou pružné a velmi dobře zadržují barvu. Pro většinu lakýrnických prací se však vystačí s mnohem levnějšími štětci ze směsi štětín a syntetických vláken. Při natírání vodou ředitelných barev štětcem lze docílit lepšího vzhledu nátěru při použití speciálních štětců pro vodou ředitelné barvy. Tyto štětce nejsou z přírodních štětín, ale ze speciálních na konci roztřepených umělých vláken. Zatím jsou na trhu pouze štětce z dovozu ve větších prodejních střediscích (např. Hornbach).

Úprava a použití štětců

Pro nanášení pomalu zasychajících nátěrových hmot např. fermežových, olejových, syntetických apod. používáme hlavně štětce kulaté. Aby bylo možno nanést a rozpracovat stejnoměrnou vrstvu nátěrové hmoty na ploše, je nutné kulatý štětec upravit, to znamená zkrátit délku štětín a obrousit je do tvaru klínu. Štětiny se zkracují na délku 3-5 cm podvázáním pevným, tenkým konopným provázkem, který nesmí pouštět chlupy. Vzhledem k tomu, že podvazování štětců vyžaduje určité zkušenosti, doporučujeme požádat o pomoc odborníka - lakýrníka. Podvázaný štětec je nutné obrousit do mírného klínu brusným papírem. Někdy se nový podvázaný štětec používá nejdříve k základním nátěrům na hrubších podkladech a po obroušení do vhodného klínu k emailovým nátěrům. Při obroušení je nutné držet štětec na stejném místě a ve stejné poloze, aby se štětiny obrousily do vhodného klínového tvaru. Před použitím je třeba štětec dokonale vyprášit a otáčením mezi dlaněmi štětínami dolů odstranit všechna uvolněná vlákna.

Pro nanášení nátěrových hmot, které rychle zasychají a lehce se roztírají, jsou nejvhodnější ploché štětce. Tyto štětce při natírání zabírají větší plochu a jelikož se s nimi velmi dobře pracuje, získávají stále větší oblibu. Jsou vhodné pro nanášení nitrocelulóзовých, lihových, epoxidových, ale především vodou ředitelných nátěrových hmot.

Pro nátěry špatně přístupných míst, například radiátorů a potrubí ústředního topení, nebo spodních částí automobilů, jsou vhodné štětce zároháky (radiátorové). Jsou to ploché štětce zahnuté v úhlu asi 45°, které se nejčastěji prodávají v šířce 25 mm až 76 mm.

K nanášení malířských barev (klihových, latexových apod.) jsou vhodné malířské štěrky kulaté nebo hranaté. Pro méně náročné práce plně vyhovují štěrky levnější osazené směsí přírodních a syntetických vláken, pro náročnější práce se vyplatí kvalitní druhy z přírodních materiálů. Pro hrubší práce (zednické), k malbě hospodářských prostorů (sklepů, garáží), hlavně vápennými nátěry jsou určeny štěrky zednické.

VÁLEČKY PRO NANÁŠENÍ NÁTĚROVÝCH HMOT A MALÍŘSKÉ PRÁCE

Válečkem lze nanášet nátěrové hmoty, malířské a fasádní barvy na velké, hladké a nepřiliš členité plochy. Je vhodný k nanášení barev na stěny interiérů, fasády domů, střechy, podlahy, panely apod. Velmi dobrou službu udělá i při natírání plotu z drátěného pletiva. Předností nanášení válečkem je především vysoká produktivita práce a kvalitně provedený nátěr.

Výběr a použití válečků

Pro nanášení nátěrových hmot a malířských barev se používají válečky s plyšovým potahem ze syntetických vláken a přírodní jehněčiny nebo polyuretanové pěny. Při výběru válečku je třeba vzít v úvahu co chci natírat a jakou použiji nátěrovou hmotu.

Pro nanášení vodou ředitelných nátěrových hmot a malířských barev lze použít většinou všechny druhy plyšových potahů, přírodní kožešiny i pěnových válečků.

Pro nanášení nátěrových hmot s obsahem organických rozpouštědel (např. syntetických, epoxidových, polyuretanových, nitrocelulóзовých apod.) lze použít pouze některé druhy válečků. Vhodnost pro určitý typ barev je uvedena v návodu k použití a při výběru válečku je třeba se jím řídit. Velmi důležité hledisko pro použití válečků je délka vláken plyšového potahu. U fasádních a universálních válečků pro nátěry interiérů je vhodná délka vláken 18–22 mm. To umožňuje velmi dobrou nasáklivost a roztíratelnost disperzních nátěrových hmot a malířských barev na velkých plochách. Je-li natíraný povrch hladký, používají se válečky nepolstrované. Na nerovné, hrubé (drsne) plochy jsou vhodné válečky polstrované, které mají měkký potah na jádru válečku o tloušťce 6 až 9 mm (průměr válečku je větší o 12 až 18 mm). Válečky s délkou vláken plyšového potahu 12–13 mm se zpravidla používají pro nanášení rozpouštědlových barev (např. syntetických, chlórkaučukových, nitrocelulóзовých apod.). Jsou však vhodné i pro nanášení disperzních vodou ředitelných barev např. Balakrylu. Tyto válečky dobře sají a roztírají nátěrovou hmotu, která při natírání nestříká.

Pro lakování jsou vhodné válečky s délkou vláken 4 mm. Tyto válečky nezanechávají na povrchu vzduchové bubliny a povrch je hladký. Jsou vhodné i pro nanášení barevných lesklých a pololesklých nátěrů při požadavcích na co nejmenší strukturu povrchu nátěru.

Zvláštní kategorií jsou válečky pěnové, které se používají především pro lakování, ale i pro nanášení disperzních barev na nejrůznější povrchy (např. sokly budov apod.). Pěnové válečky jsou buď více pórovité, které při nanášení zanechávají "pomerančový" povrch, nebo s jemnými póry a lakovaný povrch je hladký. Při nanášení vodou ředitelných nátěrových hmot může na nátěru někdy vznikat pěna (bublinky).

Před započatím práce je vhodné váleček vymýt vodou. Tím se dosáhne optimální příjem i výdej barvy při nanášení. Při použití rozpouštědlových barev musí být váleček vždy suchý. Při práci váleček ponoříme do barvy (ve vaničce), přebytečnou barvu vytlačíme přes síto a můžeme natírat. Po skončení práce váleček a nářadí vyčistíme vodou nebo příslušným ředidlem a vysušíme.

Elektrické barvicí válečky

Pro nanášení vodou ředitelných disperzních nátěrových hmot a malířských barev lze kromě ručních nanášecích válečků používat i elektrické barvicí válečky např. firmy Wagner. Princip nanášení při použití elektrických válečků je stejný jako u ručních válečků. Hlavní rozdíl spočívá ve způsobu napájení válečku barvou. U elektrických válečků je nátěrová hmota dopravována (tlačena) ze zásobní nádoby čerpadlem přímo dovnitř válečku, takže odpadá jeho namáčení a následné stírání přebytečné barvy. Elektrické barvicí válečky jsou konstruovány na bateriový pohon (4 monočlánky), nebo s použitím síťového adaptéru.

Výhodou těchto válečků je velký výkon, neboť válečkem širokým např. 16 cm se vymaluje za

minutu až 1 m² plochy stěny nebo stropu.

ČIŠTĚNÍ A UKLÁDÁNÍ ŠTĚTCŮ, ŠTĚTEK A VÁLEČKŮ

Po použití, nebo při přerušení práce je nutné ze štětce vymačkat nátěrovou hmotu, ihned jej důkladně vyprat vodou při použití vodou ředitelných nátěrových hmot, nebo v předepsaném ředidle. Před jeho uložením je dobře umýt štětec vlažnou vodou a mýdlem (při mytí se musí vytvářet bohatá pěna, kterou čistou vodou opláchneme). Jedině takto ošetřený štětec nezatvrdne a je možno jej používat dlouhou dobu.

Při přerušení práce na kratší dobu (několik hodin) je možno štětec uchovat v nádobě s vodou. Tento způsob uchování štětců lze použít při nátěrech vodou ředitelnými nátěrovými hmotami, fermezovými, olejovými, syntetickými na vzduchu schnoucími a malířskými přípravky. Takto se nedají uchovávat štětce při nátěrech dvousložkovými nátěrovými hmotami, např.

epoxidovými, neboť vytvrzování nátěrů probíhá i bez přístupu vzdušného kyslíku. Při práci s těmito typy nátěrových hmot je nutné ihned po skončení eventuálně i v průběhu práce (pokud natírání trvá delší dobu) štětec vyprat v předepsaném ředidle, jinak se znehodnotí (ztvrdne).

Dobře vyprané štětce se ukládají zavěšené, aby při skladování nedocházelo k deformaci štětín. Štětce a štětky znečištěné od malířských barev je třeba po každé práci řádně vyprat, nejlépe v tekoucí studené vodě, nejvýše vlažné vodě. Před uložením je vhodné je ještě umýt mýdlovou vodou a znovu důkladně propláchnout čistou vodou. Při sušení je třeba je pověsit, aby nedocházelo k deformaci štětín.

Po práci s válečkem na nanášení nátěrových hmot je nutné zbavit plyšový povlak i molitanovou pěnu zbytků všech použitých nátěrových hmot vypráním ve vodě (při použití vodou ředitelných nátěrových hmot), nebo v předepsaném ředidle včetně umytí válečku mýdlovou vodou. Postup čištění je stejný jako u štětců. Plyšový povlak musí mít stále kožesinový omak a molitanová pěna musí být pružná. Po umytí váleček nasuňte na očištěný držák a nechte osušit v zavěšené poloze (nikdy nepokládejte, neboť by se poškodila vlákna plyšového potahu). Jedině tak lze zajistit správnou funkci válečku.

STĚRKY A ŠKRABKY

K nanášení tmelů se používá různých druhů stěrek (špachtlí) z ocelového plechu v dřevěném držáku v šířce 30–120 mm. K nanášení tmelů na zaoblené plochy (např. karosérie automobilů) jsou vhodné pružné stěrky z ocelového plechu nebo umělé hmoty, které lze v ruce tvarovat (prohnout) podle tvaru podkladu.

Pro nanášení lepidel při lepení keramických obkladů, podlahových krytin apod. se používá zubových stěrek.

Staré klišové malby se odstraňují škrabkou. Ocelový nůž je upevněn v držáku s dřevěnou rukojetí. Podle povahy práce lze použít nůž úzký nebo široký.

BRUSNÉ PAPIRY A PLÁTNA

Používají se při úpravě podkladů, to je broušení dřeva, kovů a dalších materiálů před nanášením nátěrových hmot a k broušení jednotlivých vrstev nátěrů. Zrnění brusiva se volí podle druhu broušeného podkladu a požadované jakosti broušení. Pro odstraňování rzi, starých nátěrů, broušení tmelových vrstev, podkladových nátěrů apod. se volí nejprve brusivo hrubší a z něho se přechází na brusivo jemnější.

Brousí se zasucha, nebo zamokra s použitím různých druhů kapalin, které omezují zalepování

brusných papírů, snižují prašnost a ochlazují broušený povrch, čímž snižují i možnost měknutí některých nátěrů. Zasucha se přebroušují nátěry, které by se vlivem působení kapalin (vody) rozmáčely (např. vrstvy některých druhů tmelů). Při broušení zasucha vzniká zpravidla hrubší ohrus a více stop po broušení.

Zrnění (hrubost) brusných papírů (pláten) se značí čísly. Nejhrubší papír (plátno) má označení 30, nejjemnější 600 (nebo ještě jemnější).

Brusné papíry pro broušení zasucha jsou vhodné k broušení dřeva, omítek a jiných savých materiálů a nátěrů na těchto podkladech. Lze je použít k broušení nátěrů i na ostatních podkladech, pokud zrnění a způsob broušení vyhovuje návodu k použití. Brusná plátna (smirkové molino, korundový kepr) mají stejné zrnění jako brusné papíry. Brusná plátna se používají převážně k broušení kovů a podobných podkladů. Pro broušení nátěrů lze použít i brusné prostředky různého zrnění na pěnových podložkách (tzv. brusné houbičky).

Pro broušení zamokra jsou vhodné brusné papíry označené Waterproof. Vzhledem k velmi širokému rozsahu zrnění jsou použitelné prakticky pro všechny druhy nátěrů i podkladů. Nejčastější kapalinou, používanou při broušení nátěrů na kovech, je voda. Mýdlové roztoky se používají při broušení povrchů, které se čistou vodou špatně smáčejí (např. některé typy lakových nátěrů).

STŘÍKACÍ PISTOLE

Stříkací pistole se používají k nanášení nátěrových hmot nástřikem.

Rozeznáváme stříkací pistole - připojitelné ke kompresoru (pneumatické)
- připojitelné na elektrickou síť (vibrační)

Podle způsobu přívodu nátěrové hmoty k trysce rozeznáváme pistole

- spádové – nádobka na barvu nahoře
- sací – nádoba dole

Práce s pistolí

Je určena k nástřiku barvy na menší plochy a k stříkání jemných detailů.

Pistole má plynulé ovládání jak množství tlakového vzduchu, procházejícího pistolí, tak množství barvy.

Barva je přiváděna z bočního kalíšku.

PROVOZ STŘÍKACÍ PISTOLE

1. Připojte pistoli tlakovou hadicí na zdroj tlakového vzduchu – výtlak kompresoru, nebo na ventil tlakové láhve

(zdroj tlakového vzduchu ani hadice není součástí dodávky stříkací pistole).

Tlakovou hadici připojte pomocí koncovky Kat. č. AX002 na spodní šroubení vzduchového ventilu (viz rozpis dílů).

Otevřete ventil na zdroji tlakového vzduchu a nastavte tlak vzduchu dle potřeby.

Doporučené rozmezí je 1,5 KPa – 2 KPa.

2. Nařeďte barvu a nalijte ji do nálevky.

V případě použití spodního kalíšku naplňte kalíšek naředěnou barvou, uzavřete ho, a nasadte do plnicího hrdla.

3. Uchopte stříkací pistoli stejně jako držíte tužku.
4. Ukazovák položte svrchu na spoušť. Tímto prstem ovládáte spoušť a tím i celou stříkací pistoli
5. Tlakem na spoušť shora spustíte vzduch do stříkací pistole
6. Tahem prstu směrem dozadu pustíte do pistole barvu.
7. Pro úspěšnou práci najděte správný poměr mezi množstvím barvy a tlakem vzduchu.

ÚDRŽBA STŘÍKACÍ PISTOLE

Pro úspěšnou práci je třeba udržovat pistoli čistou.

Po každé práci pistoli rozeberte a vyčistěte od zbytků barvy.

Lakýrník

Úkolem lakýrníka je provádět natírání, lakování, tmelení a další způsoby nanášení povrchů na předměty a objekty nejrozličnějšího charakteru. Pracovními činnostmi jsou - příprava povrchu pro lakýrnické práce (opalování či seškrabávání starých nátěrů, smírkování, čištění, odmašťování) - míchání a ředění barev - natírání povrchů štětcem - stříkání nátěrovými hmotami - práškování v elektrostatickém poli nebo elektroforézou - natírání a stříkání nápisů stříkací barvou přes šablonu, vykrývání barvou nápisů a znaků - tmelení povrchu ploch - broušení jednotlivých vrstev tmelených ploch ručně nebo strojně za sucha nebo pod vodou - napodobování přirozené barvy kovů, mramorů nebo dřeva - písmomalířské, dekorační nebo propagační práce.

Povolání je vykonáváno v provozech lakýrnických zařízení továren, v dílnách, na stavbách a na nejrozličnějších objektech nacházejících se venku i uvnitř budov. Je nutno počítat se zvýšenou prašností, s vlivem chemických látek, s těžko přístupnými objekty práce i s prací ve výškách.

Nejpoužívanějšími pracovními prostředky jsou štětce, škrabky, kartáče, opalovací soupravy, stojany, žebříky, pomůcky pro kytování a šikovní ruce.

Předpokladem pro úspěšný výkon povolání je absolvování učebního oboru lakýrník, zručnost, čistotnost, trpělivost, dobrý zrak a barvocit.

Po povolání je na trhu práce poptávka, je tu i možnost živnostenského podnikání.

TAPETÁŘSKÉ NÁŘADÍ A POMŮCKY

Tapetářské nůžky jsou symbolem tapetářů. Dnes jsou však stále častěji nahrazovány racionálnější nářadím jako je odrthávací lišta a ulamovací nůž.

Nůž s vodící kluznou patkou se používá speciálně pro dvojitý řez.

Malířskou šňůrou se dají rychle vyznačit přímé, dlouhé linky i na stropě.

Ulamovací nůž, u něhož se postupně odlamují břity, by měl být při tapetování stále po ruce.

Kuželový váleček na spoje je vhodný pro dokončování zvedajících se spojů tapet. Pozor však u papírových ražených tapet.

Váleček na spoje z měkkého plastu se používá pro citlivé povrchy tapet.

Malířská špachtle se využívá mnohostranně, a to k vystěrkování vadných míst omítky, odstranění pevně držících zbytků tapet a barev a k mnohému dalšímu.

Váleček na hrany se používá k ohnutí "vzporné" tapety v rozích a na hranách, ale nejsou vhodné pro tapety s citlivými povrchy nebo papírové tapety.

Perforační váleček (váleček s trny) a **tapetový tygr** se používají při odstraňování starých tapet. Jejich pomocí se proděraví pevně držící tapety, takže odstraňovač tapet může lépe proniknout a nabobtnat staré lepidlo

Plošným škrabacím hoblíkem se před tapetováním oškrábou omítkové a tmelové otřepy, cákance barvy a jiné vyvstávající části.

Škrabáky pomáhají při plošném odstranění otřepů a starých zbytků barev na stěně a stropu.

Stříkačka na lepidlo pomáhá vyplnit lepidlem vzduchové bubliny.

Malířský váleček z umělých vláken se hodí k nanášení lepidla u techniky nanášení lepidla na stěnu. Jeho sklon stříkat je menší při krátkém vlasu než u varianty s dlouhým vlasem.

Olovnice se používá ke svislému vyznačení prvního pruhu tapet

Přítlačný váleček z mechové pryže nebo měkkého plastu je nejpoužívanější nástroj k přitlačování pruhů tapet. Je vhodný pro vliesové tapety, kovové, textilní a strukturální.

Kartáč na strop se používá na navlhčení, fluátování, základování a nanášení lepidla. Pro každou z těchto prací existují speciálně vyvinuté kvality štětín, které se mohou podstatně lišit svou trvanlivostí a přijímáním kapalin.

Tapetářské pravítko slouží jako pravítko pro odřezávání na stěně a tapetářském stole.

Lněné rukavice se doporučují při tapetování citlivých tapet, např. kovových a velurových.

Měkký **tapetářský kartáč** se používá hlavně k přitlačování ražených tapet z papíru, příp. vliesových s citlivým povrchem.

Odtrhávač tapet se zubatou hranou má mnohostranné použití a hodí se zvlášť dobře k odtrhávání pruhů tapet.

Přítlačné špachtle jsou vhodné jen pro tapety s odolným povrchem, jako jsou hladké vliesové tapety, vliesová makulatura nebo tapety ze skelného vlákna. Jsou však s oblibou používány jako řezné hrany při tapetování.

Trojhranné ořezávací pravítko se používá většinou pro spodní ořez pruhu tapety. Může zabránit tomu, aby se při řezání ušpinil sokl lepidlem. Hodí se také na koberce.

Tapetářským nožem se na tapetářském stole rychle oddělují pruhy tapet.

Tapetářským kartáčem se tapetuje převážně pestrukta a jednoduché papírové tapety. Pro vliesové materiály se hodí méně

Tapetářské materiály

Druhy tapet:

- **papírové tapety**

- materiál duplexový papír
- lehce omyvatelné
- s kratší životností
- tyto tapety je potřeba lepit na rovný podklad

- **vinylové tapety**

- materiál na svrchní vrstvě tapety je vinyl
- vynikající na údržbu
- zakrývá nepatrné nerovnosti
- jsou levnější než vliesové tapety

- **vliesové tapety**

- pevný, odolný materiál
- tyto tapety nemění své rozměry
- jsou velmi snadno omyvatelné
- lze se použít na stěnu i vícekrát
- vliesové tapety lze ze zdi odstranit za sucha

- **přetíratelné tapety**

- mají obdobné vlastnosti jako vliesové tapety
- navíc možnost přetření tapety barvou

Použití tapet:

- **Dětské tapety**
- **Koupelnové tapety** S pomocí omyvatelné **vinylové tapety** dokážete snadno, rychle a především levně zrekonstruovat každou koupelnu podle vašich vysněných představ.
- **Tapety do kuchyně**
- **Tapety do ložnice**
- **Tapety do obývacího pokoje**
- **Tapety do předsíně**

Povrchové úpravy před tapetováním

Odstranění starých tapet

Před tapetováním je třeba odstranit staré tapety. Ručně to jde pomocí štětky na strop, vody, odstraňovače tapet a špachtle.

Úporně držící staré tapety, které se i přes několikeré namokření neoddělují, se perforují válečkem s trny. Omyvatelné a otěruvzdorné tapety se tak dají odstranit lépe. Pokud však byla tapeta lepena disperzním lepidlem, pomůže často jen strojní odpařování s přístrojem na vytváření páry.

Starý nátěr

Staré nátěry, které nejsou nosné, nebo poškrábané barevné a lakové nátěry musí být před tapetováním odstraněny. Pokud by to nebylo možné pouhým přebroušením, přichází na řadu louh nebo odstraňovač starých nátěrů.

Neutralizace

Podklady malty skupiny PI až PIII (do této skupiny patří například čerstvá vápenná a vápenocementová omítka) jsou vysoce alkalické a měly by být před tapetováním neutralizovány. Běžnou metodou je fluátování. Fluát přeměňuje základní hydroxid vápenatý na nerozpustný fluorid vápníku, a tím neutralizuje plochu omítky. Tato reakce účinně uzavírá i skvrny od vody.

Vyhlazení a vyrovnání

Plochy v novostavbách jsou zpravidla hotově připraveny k tapetování. Nelze se však na to slepě spolehnout. Často existují malá chybná místa, která je třeba vystěrkovat tmelem, zbarvení, která se nejdříve musí izolovat izolačním prostředkem, nebo různě savé druhy omítky, které je třeba vyrovnat.

V oblasti bydlení se u starých a nových staveb setkáváme především se třemi různými druhy stěn nebo omítky:

- sádrové omítky,
- přibarvené hladké vápenné omítky,
- sádrokartonové desky.

Zatímco sádrokartonové plochy a sádrové omítky se mohou upravovat přímo sádrovou výplní, nesmí se použít na vápenné a cementové omítky, např. na hlazenou vápennou omítku. U alkalické vnitřní omítky se musí pracovat se speciálními tmely, např. disperzní stěrkovou hmotou.

U sádrových stěrkových hmot může jinak společně s vlhkostí na základě chemické reakce dojít k zabarvení!

To, že tapety zakryjí chyby podkladu, není pravda. Pouze objemné strukturální nebo textilní tapety mohou schovat malé nerovnosti podkladu. V dopadajícím světle se ukazují místa spojů stavebních panelů stejně jako díry a vlny v omítce.

Nerovné plochy stěn a stropů se dají vyhladit jen celoplošným vystěrkováním. Specializované obchody nabízejí speciální vyrovnávací hmoty, které se racionálně nanášejí a dají se táhnout až "na nulu". Nanášejí se vyhlazovací lžící a pomocí hladítka - dlouhé hliníkové lišty s přesnou hranou - se velkoplošně obtáhnou.

Otřepy po stěrkování a volně držící části se po vystěrkování oškrábou škrabkou na stěny a strop. Nakonec se plocha přebrousí a zbaví prachu. Velké plochy jako stropy se dají opracovat pomocí tzv. brusné žirafy (je to mechanická rotační bruska s velkým brusným kotoučem a dlouhou násadou).

Základování

Výběr správného základovacího prostředku se zcela řídí podle druhu a vlastností podkladu.

Základovací prostředky mohou zmenšit příliš velkou savost, zpevnit lehce pískující nebo křídující nátěry, vyrovnat barevné rozdíly nebo u sádkartonových desek zabránit navlhčení kartonu:

- Hloubkový základ Hydrosol zpenňuje lehce pískující nebo křídující podklady.
- Hloubkové polymerizované pryskyřičné základy ředitelné rozpouštědly by se neměly používat kvůli obsahu emisí.
- Bíle pigmentovaný tapetový základ vyrovnává barevné rozdíly podkladu. Používá se především u průsvitných, tenkých tapet.
- Základ pro výměnu tapet se používá u ploch, které mají být často nově tapetovaný, např. sklady, nájemní byty a veletržní prostory. Taková oddělovací emulze zajišťuje, aby se stará tapeta dala při renovaci opět lehce za sucha stáhnout.
- Nesavé nosné plochy jako plasty nebo staré laky se naproti tomu upraví broušením, případně se louhují a základují uzavíracím nátěrem.

Makulatura

Připravovat stěny před tapetováním pomocí makulatury bylo v minulosti obvyklé. Tímto se mohla vyrovnat pnutí mezi tapetou a podkladem. Taková pnutí vznikají, když se tapeta při provlhčení vody příliš vytáhne a při schnutí opět seschne. To je případ zejména těžkých papírových tapet.

Dnes, kdy většina tapet již nemá papírový, ale vliesový nosič, se mnohé zjednodušilo. Díky moderním vliesovým tapetám se od makulatury může většinou zcela upustit. Kdo jednou pečlivě připravil podklad, může si v plném rozsahu užívat předností vliesu při odstraňování a novém tapetování. Vliesové tapety se dají zpracovat lehce a bez záhybů, nepotřebují čas na provlhčení, překlenují vlasové trhliny a jsou absolutně tvarově stabilní. I jednoduchá papírová makulatura v roli se dnes stále více nahrazuje makulaturou vliesovou.

Makulatrové tapety se zpracovávají jako tapeta po pruzích lepených na doraz. Mají obvykle větší šířku než tapeta. Tak se zamezuje tomu, aby spoj tapety a spoj makulatury ležely shodně na sobě.

Technologické postupy tapetování

Lepení papírové tapety

Použití:

Papírové tapety na zed' jsou vhodné do všech interiérů, nehodí se však do vlhkého prostředí a ani na stěny, které hodně praskají (kontrola vlhkosti: na stěnu připevníte lepicí páskou igelitovou fólii na dobu 24 hod, nesmí se orosit).

Podklad:

Stěny místnosti důkladně očistěte a vyrovnejte nerovnosti, např. stěrkou. Staré tapety na zed' a vodou rozpustnou malbu odstraňte, nejlépe vodou nebo odstraňovačem tapet nebo lepidlem na tapety rozpuštěném ve vodě (cca 1 krabice na 8-10 l). Jiné přípravky nedoporučujeme, jinak se mohou vsáknout do nového povrchu (žluté fleky). Když je podklad suchý a pevný, můžete přistoupit k lepení. Na čerstvou omítku nebo stěrku raději radši naneste penetrační nátěr. Penetraci podkladu můžete provést i lepidlem na lepení tapet, a to podle návodu na lepidle.

Množství:

Počet rolí tapet je závislý na prostřihu papírové tapety, který je uvedený na etiketě. Ke každému nalepenému pásu prostřih připočtete. Orientační spotřeba je uvedena v tabulce.

Lepidlo:

Pro kvalitní zpracování je rozhodující správně zvolené lepidlo. Pokud jsou papírové tapety na zed' dvojrvtvé (tzv. duplex) nebo je lepíte na nesavý podklad, je lepší použít hustší lepidlo a nanášet tenkou vrstvu než naopak. Natírejte tapetu i stěnu. Tapetu natřete a rubovou stranou přeložte na sebe, aby se lepidlo vsáкло rovnoměrně do celé papírové tapety. Pozor! Čas na nasáknutí papírových tapet je 1-2 min! Pokud bude čas nasakování delší než doporučený, tapeta se natáhne.

Pomůcky:

Tužka, metr, špachtle, nůžky, olovnice, speciální nůž, úzký váleček, pryžový váleček, tapetovací kartáč, štětka pro nanesení lepidla, pracovní stůl. Správně zvolené náčiní značně ulehčuje práci při lepení papírové tapety na zed'.

Lepení:

a) jak nařezat tapetu:

délka pásu = výška místnosti + 5 cm přídavek nahoře a dole na zarovnání. V případě, že jsou papírové tapety na zeď se vzorem (je nutný prostřih), přikládá se role tak, aby vždy navazoval začátek vzoru. Vrch papírové tapety si raději označte tužkou (znakem ^), aby při lepení nedošlo k převrácení pásu tapety, pokud tak ovšem není uvedeno na etiketě. Nedoporučujeme, abyste si papírové tapety na zeď dopředu nastříhali na celou místnost, jelikož v případě reklamace není možné reklamovat již nastříhané role.

b) vlastní lepení:

První pás lepte od okna směrem ke dveřím. Nejdříve si pomocí olovnice vyznačte svislou linii. Papírové tapety na zeď lepte těsně vedle sebe, jen v rozích a na problémových místech můžete tapety přelepit přes sebe. Přiložte první pruh na stěnu a přitlačte ho rukama ke stěně. Aby nezůstávali vzduchové bubliny, vyhladíte tapety směrem od středu ke krajům. Okraje tapet, které přesahují v dolní části, odřežte ořezávačem pomocí pravítka. Zbytky lepidla odstraňte pokud možno ihned čistým hadříkem. Při lepení přes zásuvky a vypínače vypněte elektrický proud, při samotném lepení odšroubujte kryt, nalepte tapetu a potom vyřežte otvor. Při lepení okenních výklenků nechejte tapetu přecházet a po zaschnutí ji přesně odřežte. Za radiátory stačí tapetu 10-15 cm založit. Stropy raději lepte ve dvojici. Pokud chcete individuálně a zvlášť upravit stěnu bordurou, na vyschnutou tapetu si pomocí tužky a pravítka označte místo. Pomocí ořezávače a pravítka nařežte tapetu a potom ji odstraňte. Borduru vlepte do vyřezaného místa. V případě nutnosti je možné nalepit borduru přímo na tapetu lepidlem Wandbelags (Pufas). Nelepte papírové tapety na zeď při otevřeném okně, dveřích, nevypínejte topení – pokud voda brzy vyschne, dělají se na tapetě boule.

Zásady při práci s tapetami:

Tapetujte vždy tapetami jedné výrobní série. Vzor papírové tapety musí navazovat nejen na výšku, ale i na šířku. Pokud je to možné, používejte značkové lepidlo Pufas.

Kontrola před tapetováním:

Zkontrolujte si vždy sérii, vzor a barevnost tapety na zeď. Zjistěte si, zda Vám zakoupená metráž tapet vystačí na vytapetování určené místnosti. Až potom vybalte papírové tapety z fólie. Porovnejte si barevnost vícerych rolí navzájem. Nestříhejte všechny role najednou, ale postupně.

LEPENÍ VINYLOVÉ TAPETY NA ZED'

Použití:

Vinylové tapety na zed' jsou vhodné do všech typů interiérů (zdi, sádkartony, umakart, různé omyvatelné nátěry). V závislosti na množství a kvalitě vrchní vinylové vrstvy je možno tapety použít pro různé účely. Koupelnové tapety na stěnu s označením (3 vlnovky) je možné použít do vlhkého prostředí, např. do koupelny a WC. Vinylové tapety na zed' mají velmi dobrou překrývací schopnost při použití na křivé a popraskané stěny.

Podklad:

Stěny místnosti pečlivě očistěte a upravit nerovnosti, např. vyrovnávací hmotou. Staré bytové tapety a vodou rozpustnou malbu odstraňte. Umakartová jádra a různé nátěry zdrsňte a dobře odmastěte. Pokud je podklad suchý a pevný (kontrola vlhkosti: na stěnu připevňte lepicí páskou igelitovou fólii na dobu 24 hod. - nesmí se orosit), můžete přistoupit k lepení. Na mokré stěny vinylové tapety nelepte, pod tapetou se může vytvořit plíseň. V klasických panelákových koupelnách zvýšíte životnost vinylové tapety profesionálním nalepením. Na čerstvou omítku nebo stěrku naneste penetrační nátěr. Penetraci podkladu můžete provést také lepidlem na lepení tapet, a to podle přiloženého návodu.

Množství:

Počet rolí tapet je závislý na prostřihu vinylové tapety, který je uvedený na etiketě. Ke každému nalepenému pásu prostřih připočtete. Orientační spotřeba je uvedena v tabulce.

Lepidlo:

Pro kvalitní zpracování je rozhodující správně zvolené lepidlo. Pokud jsou vinylové tapety na zed' těžké nebo je lepíte na nesavý podklad, použijte speciální lepidlo, které si připravte v hustší konzistenci.

Náčiní:

Tužka, metr, špachtle, nůžky, olovnice, speciální nůž, úzký váleček, pryžový váleček, tapetovací kartáč, štětka pro nanesení lepidla, pracovní stůl. Správně zvolené náčiní značně ulehčuje práci při lepení vinylové tapety na zed'.

Lepení:

a) jak nařezat tapetu:

délka pásu tapety na stěnu = výška místnosti + 5 cm přídavek nahoře a dole na zarovnání. V případě, že jsou vinylové tapety na zeď se vzorem (je nutný prostřih), přikládá se role tak, aby vždy navazoval začátek vzoru. Vrch vinylové tapety si raději označte tužkou (znakem ^), aby při lepení nedošlo k převrácení pásu tapety, pokud tak ovšem není uvedeno na etiketě.

b) vlastní lepení:

První pás lepte od okna směrem ke dveřím. Předem si pomocí olovnice vyznačte svislou linii. Vinylové tapety na zeď lepte těsně vedle sebe, jen v rozích a na problémových místech je můžete přelepit přes sebe. Lepidlo naneste na tapetu i podklad roztrácím válečkem. Tapetu natřenou lepidlem obraťte na rubovou stranu a přeložte přes sebe, aby se lepidlo rovnoměrně vsáklo do celé tapety. Pozor! Čas potřebný na nasáknutí vinylových tapet je 5-7 min. Pokud bude čas nasakování delší než doporučený, tapeta se natáhne. Dopředu si nachystejte max. 1-2 pásy. Dbejte na to, aby doba působení lepidla na tapetu byla stejná u všech natřených pásů. Přiložte první pruh na stěnu a přitlačte jej rukama ke stěně. Abyste zabránili vzduchovými bublinám, vyhlad'te tapetu směrem od středu ke krajům tapetovacím kartáčem, jehož lehkých poklepáváním se švy spojí. Okraje tapet, které přesahují v dolní části, odřežte pomocí pravítka ořezávacím nožem. Zbytky lepidla odstraňte pokud možno ihned čistým hadříkem. Při lepení okolo zásuvek a vypínačů vypněte el. proud, při vlastním lepení odšroubujte kryt, nalepte tapetu a poté vyřízněte otvor. Při lepení okenních výklenků nechte tapetu přechínat a po zaschnutí ji přesně odřízněte. Za radiátory stačí tapetu 10-15 cm založit. Stropy lepte raději ve dvojici. Při lepení vinylové tapety na umakartové jádro je dobré do lepidla přimíchat disperzní lepidlo. Při rekonstrukci koupelen a sprchových koutů je vhodné každý spoj po nalepení podmazat čistou disperzí (např. Herkules) a na místech zvláště exponovaných spoje vyplnit bezbarvým sanitárním silikonem. Tato investice se Vám mnohonásobně vyplatí. Také je důležité spodní část vinylové tapety nalepit alespoň 10 cm pod vrchní okraj vany. Vanu, umyvadlo nebo sprchový kout opatřete vhodným těsněním. Pokud chcete individuálně a zvláště upravit stěnu bordurou, uschnutou tapetu pomocí tužky, pravítka a speciálního nože. Pokud chcete individuálně a zvláště upravit stěnu bordurou, na vyschlou tapetu si pomocí tužky a pravítka označte, kde ji chcete nalepit. Vrchní vrstvu pomocí speciálního nože vyřízněte a borduru vlepíte do takto vyříznutého místa. V případě nutnosti je možné nalepit borduru přímou na tapetu disperzním lepidlem typu wandbelags značky Pufas. Nelepte vinylové tapety na stěnu při otevřeném okně a dveřích a nevypínejte topení. Pokud voda brzy vyschne, dělají se na tapetě boule.

Zásady při práci s tapetami:

Tapetujte vždy tapetami jedné výrobní série. Vzor vinylové tapety musí navazovat nejen na výšku, ale i na šířku. Pokud je to možné, používejte značkové lepidlo Pufas.

Kontrola před tapetováním:

Zkontrolujte si vždy sérii, vzor a barevnost tapety na zeď. Zjistěte si, zda vám zakoupená metráž tapet vystačí na vytapetování určené místnosti. Až potom vybalte vinylové tapety z fólie. Porovnejte si barevnost vícero rolí navzájem. Nestříhejte všechny role najednou, ale postupně. Reklamovat lze pouze celé role.

LEPENÍ VLIESOVÉ TAPETY NA ZEDĚ

Materiál:

Norma DIN EN 234 stanovuje, že vliesové tapety na zeď jsou vyrobeny z buničitých a syntetických vláken, s vrchní tvarovanou strukturou, bez použití skelného vlákna (70 % viskóza, 30 % celulóza).

Použití:

Vliesové tapety na zeď jsou vhodné pro veškeré podklady, stěny, zdi, stropy atd., opatřené všemi druhy vnitřních omítek, sádkartonem, na betonové panely, podkladové tapety, dřevotřískové desky apod. Zvláště jsou vhodné na stěny s trhlinami v podkladu, stabilizují tlak na citlivé podklady (desky z měkkých vláken apod.). Dělí se na hotové s vrchní vinylovou omyvatelnou vrstvou a na přetíratelné GO-PRO. Povrch tapety na zeď GO-PRO je možné přetírat disperzními, akrylovými i latexovými barvami. Výhodou vliesové tapety z vláknité buničiny je dokonalá prodyšnost.

Podklad:

Stěny místnosti pečlivě očistěte a upravte nerovnosti, např. vyrovnávací hmotou. Staré tapety a vodou rozpustnou malbu odstraňte. Pokud je podklad suchý a pevný, můžete přistoupit k lepení. Čerstvou omítku, stěrku, sádkartony a veškeré savé podklady raději opatřete penetrací. Penetraci podkladu můžete provést lepidlem na lepení tapet, a to podle přiloženého návodu. Vlhké podklady nejsou vhodné (kontrola vlhkosti: Na stěnu připevněte lepicí páskou igelitovou fólii na dobu 24 hod. – nesmí se orosit). Rovněž pokud je podklad výrazně barevně odlišný nebo vzorovaný, je lépe jej natřít penetrací v odstínu tapety. Pokud budete tapetu přetírat, podklad může být barevně odlišný.

Množství:

Počet rolí tapet je závislý od prostříhu vliesové tapety, který je uvedený na etiketě. Orientační spotřeba je uvedena v tabulce.

Lepidlo:

Na lepení je nutné použít speciální lepidlo na těžké vliesové tapety třídy extra nebo speciál.

Náčiní:

Tužka, metr, špachtle, nůžky, olovnice, speciální nůž, úzký váleček, pryžový váleček, tapetovací kartáč, štětka pro nanesení lepidla, pracovní stůl. Správně zvolené náčiní značně ulehčuje práci při lepení vliesové tapety na zeď.

Lepení:

a) jak nařezat tapetu:

délka pásu vliesové tapety na zeď = výška místnosti + 0,05 m přidavek nahoře a dole na prořez. V případě, že jsou vliesové tapety se vzorem, přikládá se role tak, aby vždy navazoval začátek vzoru. Vrch vliesové tapety si raději označte tužkou, aby nedošlo při lepení k převrácení pásu tapety.

b) vlastní lepení:

První pás lepíme od okna směrem ke dveřím. Předem si pomocí olovnice vyznačte svislou linii. Vliesové tapety na zeď lepte těsně vedle sebe, jen v rozích a na problémových místech je můžete přelepit přes sebe. Při lepení přes zásuvky a vypínače vypněte el. proud, při vlastním lepení odšroubujte kryt, nalepte tapetu a pak vyřízněte. Při lepení okenních výklenků nechte tapetu přečnívat a potom ji přesně odřízněte. U radiátorů stačí tapetu 10-15 cm založit. Stropy raději lepte ve dvojici. Lepidlo nanášejte na stěnu nebo na tapetovaný podklad roztíracím válečkem. Suché pásy nařezané vliesové tapety sviňte lícem dovnitř, vzniklou roličku přiložte na lepidlem natřenou stěnu, tapetu odvíjejte a přitlačujte na stěnu gumovým válečkem. Okraje tapet, které přesahují v dolní části, odřízněte nožem pomocí pravítka. Zbytky lepidla odstraňte pokud možno ihned pomocí čistého hadříku. Pokud chcete individuálně a zvlášť upravit stěnu bordurou, na vyschlou tapetu si pomocí tužky a pravítka označte místo, kde ji chcete nalepit. Pomocí speciálního nože a pravítka nařežte a potom ji odstraňte. Borduru vlepte do vyříznutého místa. V případě nutnosti je možné nalepit borduru přímo na tapetu disperzním lepidlem, u tapet typu GO-PRO to nedoporučujeme.

c) nátěry

Po důkladném zaschnutí tapety GO i PRO na stěně je možné tapety přetírat nejlépe válečkem, a to jednou vrstvou. Jemnou strukturu lze přetřít 2-5krát, výraznější 7 a vícekrát. Vše záleží na tom, kolik má barva křídových přísad.

Zásady při práci s tapetami:

Tapetujte vždy tapetami jedné výrobní série. Vzor vliesové tapety musí navazovat nejen na výšku, ale i na šířku. Pokud je to možné, používejte značkové lepidlo Pufas.

Kontrola před tapetováním:

Zkontrolujte si vždy sérii, vzor a barevnost tapety na zeď. Zjistěte si, zda vám zakoupená metráž tapet vystačí na vytapetování určené místnosti. Až potom vybalte vliesové tapety na zeď z fólie. Porovnejte si barevnost vícero rolí navzájem. Nestříhejte všechny role najednou, ale postupně.

Samolepicí fólie patří do skupiny dekorativních materiálů.

Fólie je stálobarevná termoplastická hmota, která je omyvatelná a odolná proti otěru

SPECIÁLNÍ - na renovaci dveří a nábytku (vysoká kvalita, odolnost proti otěru, speciální povrchová ochranná vrstva)

STANDARDNÍ samolepicí fólie (na běžné potřeby pro domácnost)

Samolepicí fólie jsou určeny k renovaci starého nábytku, kuchyňských linek a dveří. Aplikace fólie je poměrně snadná a velmi často se využívá jako dekorační a reklamní materiál.

Příprava podkladu:

Fólie drží na každém hladkém podkladu. Důležité je, aby tyto plochy byly suché a čisté. Drsné plochy by se měly před lepením vyhladit a vyčistit.

Pomoc při zpracování:

Papír na rubové straně je čtverečkový, tak se ulehčí měření a rovné stříhání. Jestli po lepení zůstanou bubliny, mohou se propíchnout malou jehlou a vytlačit. Jestli je fólie křivě nalepená, dá se také napravit, protože úplná lepicí síla fólie začne působit až po několika hodinách. Fólii jen opatrně stáhněte, bez toho abyste ji natahovali, a nově nalepte.

Chceme-li fólii v záhybu hladce a rovno odstříhnout, mělo by 5mm přebývat. Následně můžeme přesně po záhybu přejít ostrým nožem a kraj nehtem jemně oškrábat. Chceme-li přelepit hranu, ohneme fólii přes hranu a jemně na ni přiložíme žehličku (na nejslabším stupni). Abychom předešli poškození, vložíme mezi žehličku a fólii papír. Díky teplu se uvolní napětí a fólie bude na hraně držet.

Odstraňování fólie:

Jestli drží příliš pevně, nejprve fólii nahřejte fénem, tak se usnadní odstraňování. Jestli zůstanou stopy po lepidle, mohou se odstranit rozpouštědly s alkoholickým základem.

Čištění fólií:

Nejčastěji stačí teplá voda. Při silném znečištění přidejte do vody trochu mycího prostředku. Mokrý místa následně utřete do sucha hadrem.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Občanské sdružení Ester, Zálesí 111, Javorník 790 70, IČ: 705 999 63
Nová naděje reg.č. projektu CZ.1.04/3.2.01/19.00023

Otázky ke zkoušce Rekvalifikačního kurzu – Malíř, natěrač, tapetář

Otázky:

1. Popište základní malířské nářadí a pomůcky
2. Popište základní nářadí a pomůcky pro práce natěračské
3. Popište základní nářadí a pomůcky pro práce tapetářské
4. Tři základní malířské materiály, popište jejich způsob použití
5. Určete alespoň dva základní materiály pro práce natěračské
6. Postup při malování interiéru, omítnutý povrch
7. Postup při provádění nátěru oken, dveří atp.
8. Popište úpravy povrchů před malováním
9. Technika malování štětkou, válečkem štětcem
10. Popište technologický postup při tapetování vnitřní hladké stěny
11. Popište postup při lepení dekoračních stropních panelů

Hodnocení:

Odpovědi na otázky obsahující hlavní údaje a informace je kompletní	5 bodů
Odpověď obsahuje správné údaje a informace, ale není vyčerpávající	3body
Odpověď obsahuje částečně nepřesné informace a chybí některé údaje	1 bod
Odpověď je nedostatečná, obsahuje nesprávné údaje, údaje chybí	0 bodů

K úspěšnému hodnocení písemného testu je zapotřebí nejméně 33 bodů z 55 možných .

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Občanské sdružení Ester, Zálesí 111, Javorník 790 70, IČ: 705 999 63
Nová naděje reg.č. projektu CZ.1.04/3.2.01/19.00023